

Supported Education – Grunder och kontext 2024

Tidsplan & Frågor

- 08.30 - 08.50** **Varför behövs Supported Education** idag och hur kan man praktiskt arbeta efter SEd, en introduktion; Åke Nilsson och Annika Bostedt, RSMH
- 08.50 - 09.00** **Frågestund 1** (skriv in frågor till moderator under föreläsningen ovan, 1-2 frågor besvaras direkt och skriftlig återkoppling ges på de övriga via Lumena/Conectos hemsida i efterhand)
- 09:00 - 09.20** **Ett gott exempel på SEd i praktiken 1** - Lärrum Östersund; John Hedlert
- 09.20 - 09.30** **Frågestund 2** (samma praxis som under Frågestund 1)
- 09.30 - 09.50** **Ett gott exempel på SEd i praktiken 2** - Socialpsykiatri Uppsala; Anna Lindström/Micael Lögde
- 09.50 - 10:00** **Frågestund 3** (samma praxis som under Frågestund 1)

OBS. De bilder som presenteras under föreläsningen kommer att vara tillgängliga efter presentationen

Stöd till/i Arbete, Stöd till/i Studier

- **I grunden** är vårt svenska system med FK & AF utformat utifrån den traditionella, stegvisa arbetsrehabiliteringsmodellen, med en sjuk-skrivningsprocess/funktionshinderutredning med utredningar, rehabilitering och arbetsträning för att först därefter närma sig arbetsplatser; i e **Train-Then-Place-modellen**.
- **Modeller för individualiserat stöd** till arbete och initialt på själva arbetsplatsen (Supported Employment, **SE**) som **IPS** (Individual Placement and Support) tar folk till faktiska jobb **5** gånger så fort.

<https://www.lu.se/lup/publication/db20395e-00e7-402c-948d-6d3c17093495>

- **En tröskel för att få jobb är brist på utbildning**

En arbetsmarknad med färre enkla jobb och högre krav på basutbildning...

Många utredningar och kunskapsöversikter nedkokade av **Marcus Löwing** analytiker på **AF** i TV4:s Nyhetsmorgon 2024-03-12; utan en fullföljd gymnasieutbildning är det idag supersvårt att få jobb i Sverige...

<https://www.youtube.com/watch?v=WN4MGOVsvMs>

Att "reparera" skolmisslyckanden 1

- **Sedan ett antal** år har **c:a 15 %** av de som lämnar grundskolan varje år inte behörighet att söka gymnasium pga. ofullständiga betyg.

<https://www.skolverket.se/om-oss/press/pressmeddelanden/pressmeddelanden/2023-09-28-behorigheten-till-gymnasieskolan-stabil-sedan-forra-aret>

- **Mer än var** fjärde ungdom fullföljer sedan inte gymnasieutbildning till examen med sin årskull. Oroväckande många vuxna (18+ år) saknar idag gymnasieexamen eller relevant utbildning som efterfrågas på arbetsmarknaden.

<https://skr.se/skr/skolakulturfritid/forskolagrundochgymnasieskolakomvux/fullfoljdutbildning.26377.html>

https://siris.skolverket.se/siris/sitevision_doc.getFile?p_id=552748#page10

https://www.svensktnaringsliv.se/sakomraden/utbildning/nya-siffror-sa-manga-ar-pa-fel-plats-i-yrkeslivet_1191531.html

Att "reparera" skolmisslyckanden 2

- ***"Brutalt formulerat skulle skolan (vid sidan av misslyckandena i integrationspolitiken) kunna beskrivas som en huvudleverantör av utanförskap i samhället. Man skulle kunna säga att dagens skolmisslyckanden är en sorts måttstock på framtidens utanförskap på arbetsmarknaden och därmed delvis också ett utanförskap i samhället i stort".***
- **Orsakerna bakom detta** misslyckande i skolan kan vara många. Det kan handla om allt från brist på stödjande hemmiljöer, språkproblem, etc. till någon form av exempelvis psykisk ohälsa/funktionsnedsättning eller neuropsykiatrisk (NPF) problematik. Konsekvenserna blir ofta att man först misslyckas i grundskolan och därefter i gymnasieskolan. Vilket i sin tur leder till betydande effekter i framtiden, både på arbetsmarknaden och vad avser framtida hälsa och livskvalitet.

Nationalekonomerna Ingvar Nilsson & Eva Lundmark (2015)

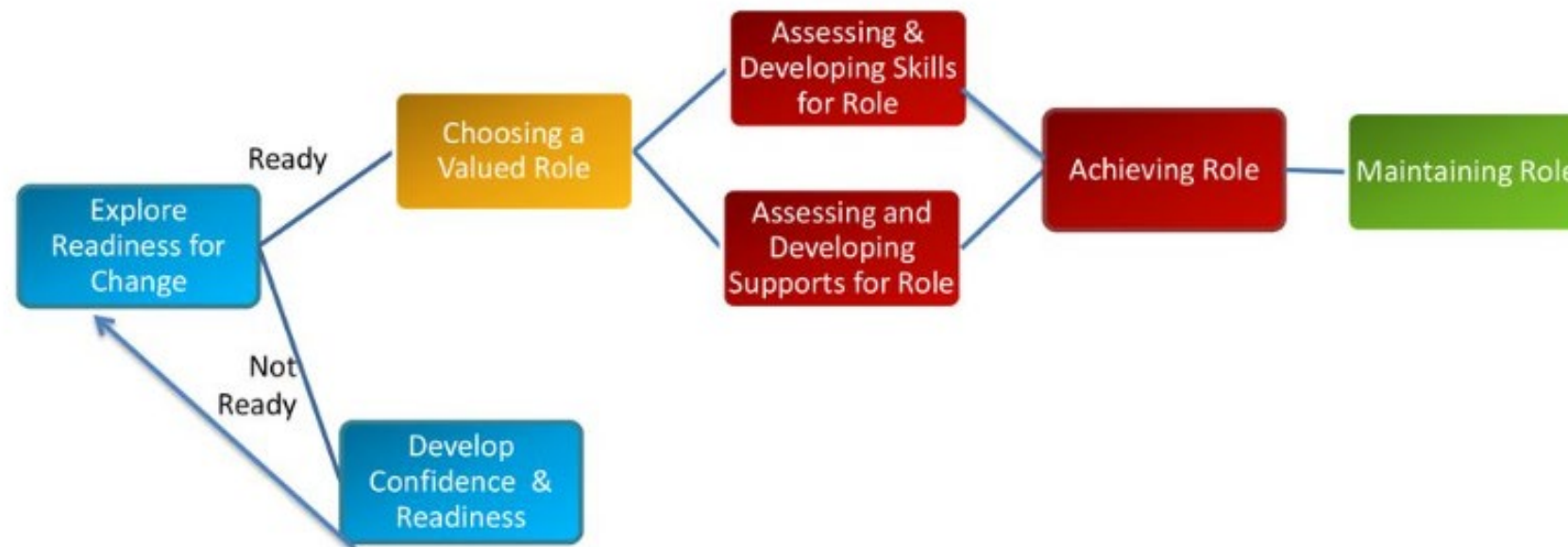
https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer/a4_ssa-rapport.pdf

Att "reparera" skolmisslyckanden 3

- **Supported Education syftar** till att hjälpa personer som vill förändring att välja, skaffa och genomföra utbildning eller ett yrkesinriktat program utifrån deras eget val trots psykisk ohälsa eller dito funktionsvariation. I grunden är SEd psykiatrisk rehabiliteringsmetod (Modell Chose-Get-Keep; Välj, Skaffa, Behålla; se nedan)

Illustration baserad på:
Danley, K. S., & Anthony,
W. A. (1987). The
Choose–Get–Keep model:
Serving severely psychia-
trically disabled people.
American Rehabilitation,
13(4), 6–9, 27–29

Att "reparera" skolmisslyckanden 4

- **SEd är varken** terapi eller ren rådgivning.
- **Däremot kan ju** SEd-stödet få en *terapeutisk funktion* för individen, genom att man jobbar så mycket med ökad självmedvetenhet och får nya erfarenheter; inte minst med att uppnå mål.
- **Parhästar i SEd** är inre tillfredsställelse och yttre resultat i par med krav.
- **Personen som får** stöd besitter i grunden svaren och nyckeln till sin egenmotivation själv. SEd-coachen jobbar utifrån ett coachande, aktivt lyssnande förhållningssätt. Kan ge råd om personen önskar.
- **Notera att begreppet "skolmisslyckanden"** här inte är skuld- och skam-riktat mot individen utan enbart indikerar att någon lämnar skolan utan tillräckliga kunskaper och/eller kvitto på sina kunskaper (betyg/examen) för enkelt tillträde till arbete.

Supported Education (SEd) i ett nötskal 1

Case Management (CM), Supported Employment (SE) and Supported Education (SEd)

	Case Management	Supported Employment	Supported Education (SEd)
Similarities	All consumers are eligible.	All consumers are eligible.	All consumers are eligible.
	Staff must have interviewing skills, goals setting, advocacy, compassion, hope.	Staff must have interviewing skills, goals setting, advocacy, compassion, hope.	Staff must have interviewing skills, goals setting, advocacy, compassion, hope.
	Staff partners with consumers to help them achieve their goals.	Staff partners with consumers to help them achieve their goals.	Staff partners with consumers to help them achieve their goals.
Differences	Staff coordinates, manages, and accounts for services.	Staff provides employment services.	Staff provides education services.
	Staff must have broad social service background, coordination, advocacy and linking skills, knowledge of community resources.	Staff must know world of work, job development, job coaching, employment accommodations, Supplemental Security Income (SSI), Social Security Disability Insurance (SSDI).	Staff must know education system, financial aid, personal support, academic accommodations.

Illustration
baserad på:
SAMSA 2011 -
<https://store.samhsa.gov/sites/default/files/d7/priv/sma11-4654-buildingyourprogram-sed.pdf>
U.S. Department of Health and Human Services
Substance Abuse and Mental Health Services Administration Center for Mental Health Service
(2011) *Building Your Program - Supported Education A Promising Practice*

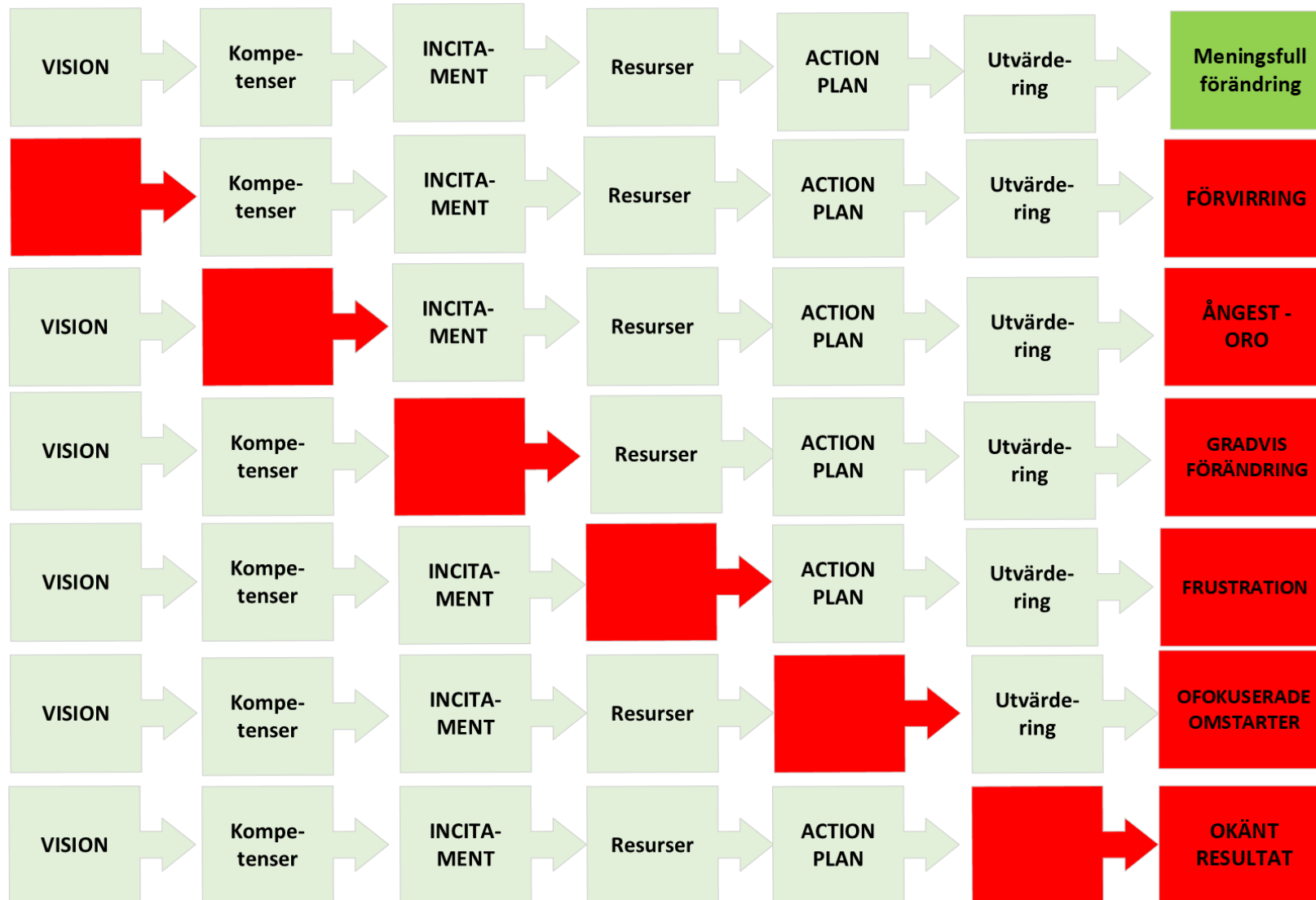
Supported Education (SEd) i ett nötskal 2

- **SEd kan användas** för att utveckla ett förstärkt stöd till elever som riskerar att inte påbörja eller slutföra gymnasiestudier **likväl som för** de som senare i livet behöver kompetensutveckling genom studier för tillträde, fotfäste och fortsatt karriär på en modern och föränderlig arbetsmarknad.
- **Stödet i SEd** ska principiellt inte vara tidsbegränsat utan lösningsfokuserat.
- **Individen får stöd** så länge som denne själv önskar och har behov.
- **Individens delaktighet** i den egna processen är dock en förutsättning.
- **Individen måste vara** aktiv, engagerad och delaktig i sin egen process.
- **Processen främjar egenmakt** och mobiliserar eget framtidsengagemang

Supported Education (SEd) i ett nötskal 3

- **SEd-Coachen måste skapa** en god relation till personen som vill ha stöd med hjälp av lyhördhet och respekt för önskemål hos den studerande.
- Inom metoden finns redskap som ger stöd i relations- och kontaktskapande.
- **Processen är individuell** och styrs av personens egna val. Hur länge, ofta och var SEd-Coachen och personen träffas är individuellt.
- **SEd-modellen omfattar** fyra faser; 1) förberedelser inför studier (förändringsberedskap), 2) välja studier, 3) planera för studier och 4) genomföra studier. Vilken fas en individ börjar med beror på var denne själv befinner sig.
- **En klassik SEd-översikt** <https://www.supportededucation.eu/wp-content/uploads/2016/12/SEd-Svenska.pdf>
- **SEd-erfarenheter och redskap** på svenska i övrigt <https://seciso.org/toolkit/>

SEd och Implementering - 1

Implementering och förändringsarbete i större termer är inte i sig alltid självklart någon "Quick Fix" eller något man utan eftertanke bör företa sig. I en s. k. förändringsprocess måste klarhet råda i varje led för att resultera i meningsfull förändring

Ambrose, D. (1987). *Managing complex change*. Pittsburgh, PA: The Enterprise Group, Ltd

Frågestund 1 – kl. 08.50 – 09.00

Lärrum Östersund; John Hedlert

Ett gott exempel på SEd i praktiken 1

gröna LärMILJöer

LÄRUM

- John Hedlert, verksamhetsledare och studiecoach.

- Karin Jonasson, studiecoach.

- Inger Löfberg, studie- och yrkesvägledare.

Mål

- Erbjud stöttning för elever i vuxenutbildningens grundläggande och gymnasiala kurser både vad det gäller *struktur* och välbefinnande i studier och i livet. Arbetet är stöttande, habiliterande och rehabiliterande.
- Bered goda förutsättningar för elever som av en eller annan anledning, exempelvis *en ökad sårbarhet*, kan ha svårt att uppnå godkända betyg eller riskerar att avbryta sina studier.
- Bidra till den positiva utvecklingen av vuxenutbildningen i Östersund och J/H. genom förebyggande arbete, kompetenshöjande arbete och handledning.

Vägen till Lärum

- Vägen till Lärum går **alltid** via studie- och yrkesvägledare när eleven söker studier.
- Elever kan ändå lyftas hos Lärum från skolorna och kurator för konsultation och aktualisering.
- Blivande elever lyfts från Arbetsmarknadsenheten, psykiatri, AF, Kartläggningsteam, vuxenhabilitering, kriminalvård, mfl.
- Eller utifrån.
- Eleven tackar ja.

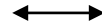

Lärcentrum
Lärorehtimmiejarng

(SAF)

LÄRUM

ARENA
UTBILDNING

ASTAR

avans
YRKESUTBILDNING

 Hermods

j! Jämtlands Vux

KOMPETENSUTVECKLINGSINSTITUTET
www.kui.se

 Lernia

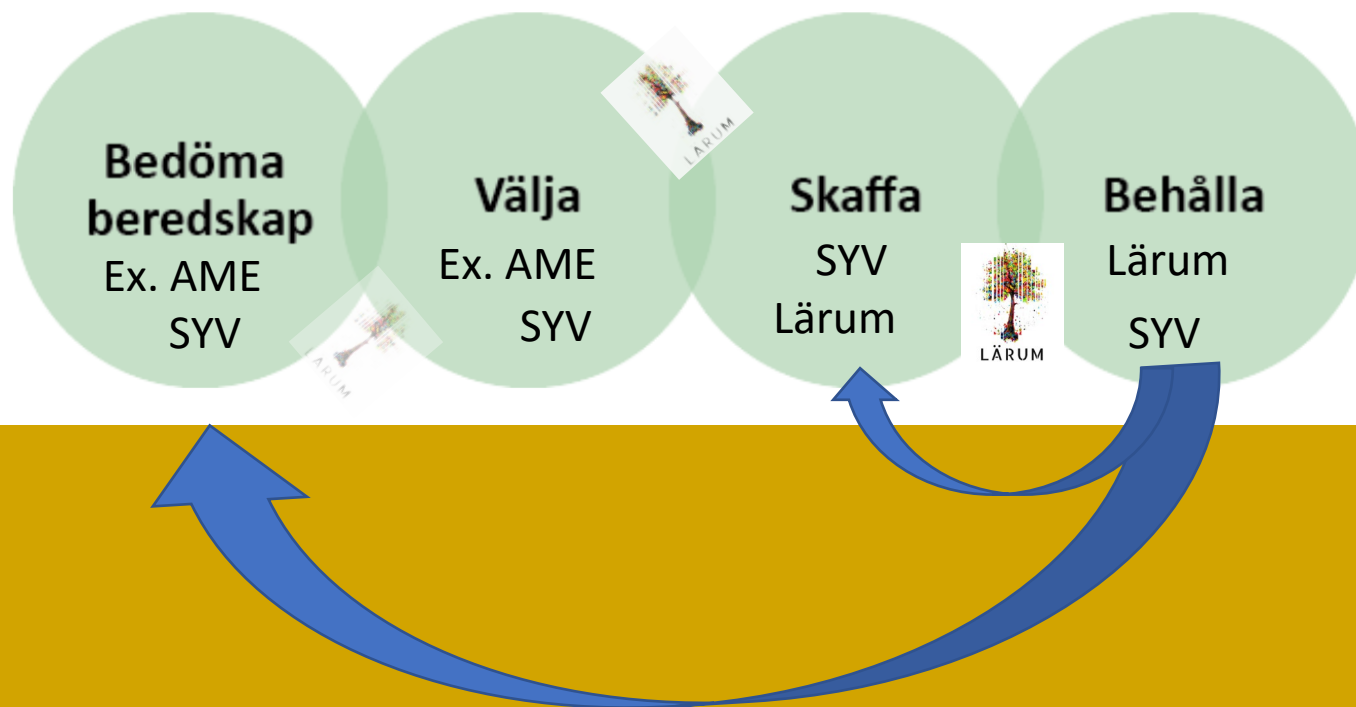
?

RSAMH
RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCIAL OCH MENTAL HÄLSA

Individer ska ha lättare
att hantera utmaningar
även efter tiden med
Lärum.

De viktigaste komponenterna i metoden är:

- stöd och individanpassning
- ekonomi
- tid för stöd så länge individen har behov av detta.¹⁴

LÄRUM

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Gröna lärmiljöer – Att locka till närvaro

- Vuxenutbildningens miljöer ska uppmuntra till närvaro och studier.
- Incitament för att välja studier.
- "Odling glad".
- Bidrar till fysiskt och psykiskt välmående.
- Ökar den kognitiva förmågan
- Akustiken

Fjärrum

torget

Här kan man prata om allt mellan himmel och jord!

INTRO & REGLER

välkommen

ta-rummet

TORGET

anslagstavlan

torget

recept

covid-19-information

husdjur

STUDIERELATERAT

tomatrummet

KURSLITTERATUR KÖPES/SÅL...

köpesåsljesålånes

John Hedlert

Idag 10:29

<https://forms.gle/4Jc7anX3hNICJFPy7>

Google Docs

V. 21 Önska tid för att studera på Lärum.

Här kan du önska tider som John & Karin sedan kommer att fördela. Boka innan torsdag den 12/5 kl 23:59.

Torsdag och fredag är Lärum stängt. (röd dag på torsdag)

Det får vara MAX 7 personer på Lärums torg, väljer du "tysta rummet" så ser vi till att du får en lugn plats att sitta på. Tysta rummet byggs just nu om till tre tysta rum.

Tänk på a...

Men titta! Det ser ju fantastiskt ut 😊

Karin Jonasson

Idag 10:37

Annat än barnpassningen på IKEA och ICA 😊

John Hedlert
#9248

Skicka meddelande till #torget

Lärum på
Discord

Fjärrum

Därför studiecoach.

- Vi är resurser som fungerar som stöd under *studietiden*.
Tryggheten i beständigheten.
- Metoden är ett svar på stöd i studier vid psykisk ohälsa och samtliga diagnoser i DSM.
Självfallet behövs inga diagnoser.
- Metoden är en anledning till att elever med psykisk ohälsa eller psykosociala utmaningar (studiesociala svårigheter) klarar sin utbildning/håller fast i sitt utbildningsfokus.
- Vi har inte patienter. Vi är inte kuratorer. Vi stöttar personer när de utvecklar sina studentroller.

För kontakt och tips om implementering i kommunal förvaltning

john.hedlert@ostersund.se

Frågestund 2 – kl. 09.20 – 09.30

Socialpsykiatri Uppsala;
Anna Lindström / Micael Lögde

Ett gott exempel på SEd i praktiken 2

Supported Education/ Stöd i studier

Vård- och omsorgsförvaltningen , socialpsykiatri

Vår verksamhet i Uppsala

Frivillig insats inom socialpsykiatrin tillhörande vård- och omsorgsförvaltningen

Stöd av studiecoach och studie- och yrkesvägledare

Stöd så länge individen vill och det finns ett behov

Stöd inom olika studienivåer och lärosäten

Samverkan med IPS-arbetscoacher och psykiatrin

Verksamhetens målgrupp

- Personer med psykisk funktionsnedsättning
- 18-40 år
- Mantalsskrivna i Uppsala kommun
- Etablerad psykiatrisk vårdkontakt
- Motiverad att komma ut i studier inom ett år efter inskrivning
- Inget aktivt LSS-beslut (*lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade*)
- Omfattas ej av det kommunala aktivitetsansvaret

Vad kan stödet bestå av?

- Välja, söka och genomföra utbildning
- Ansöka om studiemedel/
annan ekonomisk försörjning.
- Undersöka möjligheten till
anpassning vid lärosäten
- Individanpassat stöd utifrån
behov och önskemål
- Öka tryggheten
- Struktur och planering
- Träna studieteknik och erbjuda
kognitivt stöd
- Studieplatser
- Studie- och yrkesvägledning

Verksamheten tre faser:

Verksamhetens framgångsfaktorer

Partnerskap, våra deltagare är studenter!

Stötta individen att få tillgång till anpassning

Frivillig verksamhet: eget ansvar, motivation och egna mål

Flexibelt stöd utifrån deltagarens behov och utan tidsbegränsning

Vinster med verksamheten

- Att deltagare som tidigare har levt utanför samhället får hjälp att bli fungerande studenter
- Bättre funktion och ökat välbefinnande
- Verksamheten har bidragit till minskat försörjningsstöd/bidragsberoende och kommunala insatser
- Att våra deltagare blir skattebetalare, (6 personer avslutade sina utbildningar under 2023)
- *"Det är en så bra hjälp, flexibiliteten och att kunna diskutera helheten runtom för att få studierna att funka, det är som natt och dag! Helt fantastiskt. Skulle avbrutit mina studier före länge sen utan min studie-coach!!"*

Kontaktinformation

Ansökan/generella frågor:
stodistudier@uppsala.se

Anna Lindström,
samordnare/ studiecoach:
anna.lindstrom3@uppsala.se

Karin Wester, *studiecoach:*
karin.wester@uppsala.se

Marie-Ann Karlsson,
studie- och yrkesvägledare/ studiecoach:
marie-ann.karlsson@uppsala.se

Robert Haddad, *studiecoach:*
robert.haddad@uppsala.se

Micael Lögde, *verksamhetschef:*
micael.lodge@uppsala.se

Frågestund 3 – kl. 09.50 – 10.00